
СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВИ КОМУНИКАЦИИ

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Боряна Владимирова Христова

за научните трудове на

Доц. д-р МИЛЕНА ИВАНОВА ЦВЕТКОВА

За заемане на академичната длъжност „професор“ по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки /Журналистика – Книгата като медия/

София, 2013 г.

Доц. д-р Милена Цветкова отдавна е позната на научната и библиотечната общественост у нас, тъй като е преподавател, който се отличава с извънредно голяма публикационна активност. Не малка е и преподавателската ѝ ангажираност, както личи от обявените разработени от нея лекционни курсове като „Теория на четенето”, „Книгата като медия”, „Читател и четене”, „Съвременно световно книгоиздаване”, „Методика на научноизследователския проект”, както и водеща на образователен курс за всички докторанти във ФМЖК от 2006 г. насам и др. Била е ръководител на две магистърски програми, научен ръководител е на 6 докторанти и на над 100 дипломанти и ръководител на 5 научно-изследователски и научно-приложни проекта, което само по себе си вече е предпоставка за кандидатстване за професорско място.

В настоящия конкурс доц. Цветкова участва с над 120 публикации. Тъй като известна част от тях са поместени във вестници, няма да бъдат обект на разглеждане в настоящето становище. Всъщност, поради малкия обем, с който разполагам, ще се спра основно на нейните публикации от последните две години. Сред тях на първо място следва да се постави обемистата монография „Книгата като медия”, която е и основната, пряко свързана с темата на конкурса публикация. В нея, в обем от близо 600 страници, авторката се спира на твърде важни въпроси като този „Що е книга”, давайки обаче някои не особено убедителни определения, а също така и на въпросите за „генеалогията на книгата”; „еволюцията на книгата”, „археологията на книгата”, „пост-гутенберговата книга”, „обратна връзка с книгата” и др. В целия текст се наблюдава сериозно залитане към сензационното и „ефектното” писане, което някакси снижавата нивото на положения немалък труд за съставянето му. В монографията изобилства от извънредно любопитни факти, например в главите „Книгата – средство за манипулация”, „Опасната книга” и „Пост-

книжното тяло”, но като цяло монографичният труд оставя впечатление за известна разхвърляност, липса на централна обединителна идея и наличие доста преразказ. Тя има повече фактологичен, отколкото аналитичен характер. Независимо от това обаче нейното значение не може да се отрече, защото предоставя на читателя грамада от факти, както и нахвърляни множество интересни идеи, които могат да бъдат доразвивани от други изследователи. Очевидно е, че това ще е интересно и полезно четиво за студенти, които искат да се запознаят с цялостната система на издаването, разпространението, задачите и целите, за които може да се използва една книга и последствията от нейното отпечатване, независимо от това дали те са желани от издателите ѝ, или не. Основен и сериозен недостатък на труда, според мене, е липсата на достатъчно български материал в него, защото така той оставя у читателя впечатлението за огромен материал, придобит чрез интернет и предаден на места в суров вид. Разбира се, събирането на този материал на едно място е полезно и ценно, но безцелното натрупване на множество любопитни факти и склоността към сензационното, което може да е в центъра на вниманието на публиката твърде за кратко, малко олекотяват труда. Той напомня донякъде възрожденската „Видрица” на поп Минчо Кънчев. Жалко е, че се изостави традицията преди обявяването на конкурси за професори, кандидатите да защитават т.нар. „големи” докторски дисертации. Ако се бе решила да представи монографията си като докторска дисертация, авторката щеше да има възможността тук лично да защити труда си и да отговори поне на част от многобройните въпроси, които той поставя.

Несъмнено по-полезна и по-важна е другата нова книга - „Цитирането. Стандарт и стил”, чиято цел, както авторката определя е:” да подпомогне повишаването на културата на цитиране в научните изследвания” – нещо, от което наистина нашата наука и нашата

журналистика определено се нуждаят. По-голямата част от книгата заемат примерите, вмъкнати по системата Copy – Paste, но те са много нужни, за да ориентират по-добре ползвателя и да му покажат различните по-сложни случаи при цитирането. Авторката е разяснила подробно всички стилове и начини на цитиране, като в предговора си доста е разширила самото понятие „цитиране” и е включила например „споменаването на дадена дума в текст /?!/, резюмиране, коментирание и оценяване също в графата „цитиране”. Изводи от рода на “показателят за видимост е своеобразен индекс за уеб – цитиране” /с. 39/ звучат неубедително. Смесват се „цитиране”, „видимост”, „рейтинг”, „репутация” / с.44/, което води до объркване и до замъгляване на основните определения в книгата. Към предговора и отделните пояснения към видовете и стилове цитиране могат да се отправят доста забележки, тъй като терминологията не е избистрена. Както отбелязах по-горе обаче, ползата от подобни издания е голяма и те трябва да бъдат високо оценявани. Би следвало студентите задължително да се запознават с тях, за да бъдат прецизни в писането си и в използването на чужди идеи и текстове в бъдещата си работа.

Несъмнено практически много полезна е и третата от новите книги на кандидатката /всички те са от 2013 г./– „Наука със стил /Писане на дипломен проект/”. Разбира се малко е смешно да се твърди, че втората в света след Умберто Еко е Милена Цветкова. Иначе в труда има подробно разработени много полезни съвети и идеи за дипломантите и за младите научни работници, при това като се отчитат спецификите на специалността „Журналистика и масови комуникации”. Подробно са разгледани предварителната /стратегическа/ подготовка за писането на дипломна работа; информационното и библиографско осигуряване / тук малко е прекалено с многобройните примери за библиографско цитиране, предвид другите трудове на авторката/; структурирането на текста; оформянето на

отделните му части; изготвянето на автореферат; подготовка на презентации към дипломния проект и др. Засяга се специално въпросът за научната добросъвестност и авторската етика, който е важен за младия автор и за неговите бъдещи изяви. Потвърждават се думите на доц. Иванка Мавродинова от предговора, че „Милена Цветкова повече от десет години апробира идеята за повишаване на качеството на писане в академична среда и че нейни проекти са одобрявани и прилагани в СУ именно с цел създаване на устойчиви традиции при писане, редактиране и представяне на дипломните работи на студентите”./ с.11/

Като изброяваме част от публикациите на доц. Цветкова не бива да подминаваме и подготвените от нея био-библиографии на известни наши учени, които са ценни справочници и намират широко приложение. Вярно е, че те не са по темата на конкурса, но дооформят портрета ѝ на изследовател и преподавател, който цени опита на предходниците си. Специално внимание заслужават и още две прекрасни в полиграфическо отношение книги на доц. Цветкова, издадени, както и цитираните по горе, през настоящата 2013 година – „Книги и четене в аудиовизуална трансмедийност” /филмова база данни/ и „Книги на въображението” /Методика за учебни проекти/. Към всичко това трябва да прибавим и факта, че кандидатката има висок индекс на цитиране – над 260 пъти нейните трудове са били четени и използвани от други автори. Справката е напълно вярна, тъй като е изготвена от експертите на Националната библиотека.

Като имам предвид всичко казано по-горе считам, че доц. д-р Милена Иванова Цветкова има абсолютно всички основания да бъде избрана за *професор* в направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

19. 11. 2013 г.

Изготвил становището: